

4. Коменський Я. А. Вибрані педагогічні твори: в 2 т. під ред. А. І. Піскунова. М. : Педагогіка, 1982. Т. 1. 656 с.
5. Мешкова А. В. Формування дослідницьких умінь молодших школярів у процесі навчання засобами наочності. *Педагогічний альманах*: зб. наук. праць студентів / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. № 2. С. 124–127.
6. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. К., 2003. 327 с.
7. М'ясоїд Г. І. Методична дилема: які засоби наочності використовувати, традиційні чи електронні? *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2015. № 7. С. 39–45.
8. Педагогіка: навч. посібник / під ред. П. І. Підкасистого. М., 2008. С. 227–228.
9. Подзоров В. І. Природознавство з методикою викладання: практикум : навч. посіб. для пед. уч-щ. К. : Вища шк., 1990. 85 с.
10. Семенова Н. А. Еволюція дидактичних уявлень про дослідницьку діяльність у вітчизняній педагогічній теорії та практиці. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Модернізація освіти та підвищення кваліфікації»*. Томськ, 2003. С. 191–195.
11. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології. *Вибр. пед. твори*: У 2 т. К. : Рад. школа, 1983. Т. 1. 192 с.
12. Чернецька Т. І. Сучасний урок: теорія і практика моделювання: навч. посіб. К. : ТОВ «Праймдрук», 2011. 352 с.

ВПРОВАДЖЕННЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ В ПРАКТИКУ РОБОТИ З ПЕДАГОГАМИ ЦЕНТРУ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Сахно Оксана Іванівна,
директор КУ «Новослобідський ЦПРПП»
Новослобідської сільської ради
Конотопського району Сумської області

Ключові слова: діяльнісний підхід, роль педагога, форми роботи з педагогами, проект, Нова українська школа, довід роботи.

Сьогодні впровадження концепції Нової української школи в освітній процес наголошує на необхідності оновлення змісту та методів навчання, використання компетентнісного підходу та активізації навчальної діяльності учнів. Це зумовлює потребу в підвищенні кваліфікації педагогічних працівників, яке має ґрунтуватися на принципах діяльнісного підходу та вимагає зміни в організації такої роботи у громадах.

Нова українська школа – це середовище активного навчання, де діти можуть розвивати навички, які в майбутньому стануть їм у пригоді в реальному житті. Такий підхід отримав назву діяльнісного, а його ідеї знайшли своє відображення та розвиток у Державних стандартах початкової та базової середньої освіти, проєкті концепції профільної освіти. Суть діяльнісного підходу відображається у цих документах у цілях та вимогах до результатів навчання.

Діяльнісний підхід ґрунтується на ідеї про те, що знання та навички найкраще засвоюються учнями в процесі їхньої активної діяльності. Цей підхід передбачає створення умов для того, щоб учні:

- ставили перед собою цілі та шукали шляхи їх досягнення;
- самостійно обирали способи виконання завдань;
- аналізували та оцінювали результати своєї діяльності;

- співпрацювали з іншими учнями та вчителями.

Упровадження в освітній процес закладів загальної середньої освіти діяльнісного підходу, його реалізація в класах НУШ вимагає від педагогів змін у своїй системі роботи, бо відбувається зміна цілей навчання.

Діяльнісний підхід:

- дає не стільки знання, скільки забезпечує загальнокультурний, особистісний та пізнавальний розвиток учнів, тобто формує в учнів уміння вчитися;
- визначає нові вимоги до змісту навчальних програм – вони повинні забезпечувати високу мотивацію учнів до предмета;
- змінює роль учня – він перетворюється з об'єкта на суб'єкт навчання, стає його учасником, і як наслідок – мотивація, активність, інтерес до пізнання;
- змінюється роль учителя: він тепер не єдине джерело знань, не інформатор, не контролер, а насамперед організатор, координатор, тьютор, наставник, помічник, консультант тощо.

Упровадження діяльнісного підходу в освітній процес передбачає зміни в підходах до організації всього освітнього процесу. А це означає – опанування педагогами нових технологій навчання, особливо в умовах дистанційного та змішаного навчання, з урахуванням агентності дітей.

Такі зміни в роботі педагогів вимагають сьогодні відповідних змін у роботі служб, що проводять підвищення кваліфікації та сприяють професійному розвитку педагогів. Серед таких служб найближчими до педагогів є центри професійного розвитку педагогічних працівників.

Одним із основних напрямів роботи центрів професійного розвитку є сприяння професійному розвитку педагогічних працівників, підвищенню їх кваліфікаційного рівня.

Сьогодні дуже важливо у цих нелегких умовах надати допомогу педагогу, коли безпекова ситуація навколо дуже нестабільна, знайти шляхи для забезпечення якісної освіти дітям. Діяльнісний підхід сприяє цьому повною мірою.

Упровадження діяльнісного підходу в практику роботи з педагогами центр професійного розвитку може здійснювати за допомогою різних форм та методів, зокрема:

- проведення тренінгів та семінарів. Тренінги і семінари дають можливість педагогам ознайомитися з теоретичними основами діяльнісного підходу та набути практичного досвіду його застосування;
- реалізація проєктної діяльності. Проєктна діяльність сприяє розвитку в педагогів навичок самостійного планування, організації та виконання роботи.
- використання методу кейсів. Метод кейсів дозволяє педагогам розглядати реальні ситуації та шукати шляхи їхнього вирішення;
- проведення ділових ігор. Ділові ігри сприяють розвитку в педагогів навичок командної роботи та прийняття рішень.

Наведемо декілька прикладів роботи Новослобідського ЦПРПП з реалізації діяльнісного підходу в роботі з педагогами.

Популярними формами роботи серед наших педагогів є тренінги та практичні семінари. Вони дають можливість педагогам ознайомитися з теоретичними основами питання, що розглядається, та набути практичного досвіду його застосування. Наші педагоги взяли активну участь в очних тренінгах («Перші кроки у професію» для педагогів-інтернів, «Інструменти критичного мислення») та в онлайн-тренінгах («Ефективні стратегії діяльнісного підходу на уроках в НУШ», «Все у твоїх руках: розвиток стресостійкості», «Робочі аркуші. Створюємо онлайн-конспект», «Формувальне оцінювання: що і як оцінюємо в НУШ») тощо.

З упровадженням у початковій школі положень Нової української школи нашим центром професійного розвитку щорічно розробляється та впроваджується локальний проєкт «Учу навчаючись». Метою проєкту є розвиток професійних компетентностей педагогів, опанування ними основними методами роботи в умовах нової української школи, формування компетентностей педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти необхідних для ефективної організації комфортного та безпечного освітнього, удосконалення вмінь педагогів для конструктивної та екологічної взаємодії з учасниками освітнього тощо. Реалізується проєкт за 5-ма основними напрямками:

- «Нова українська школа» – перехід на наступний рівень;
- Ключові компетентності педагога Нової української школи. Ключові уміння XXI століття;
- Психологічна абетка сучасного педагога. Або що треба знати вчителю НУШ;
- Школа – освітній простір для всіх. Організуємо навчання дітей з ООП;
- «Навчаємо по-іншому – навчаємо по-новому». Практикум.

Під час роботи над проєктом педагоги пропонують теми для розгляду, беруть активну участь у підготовці майстерок, тренінгів, воркшопів, ділових ігор тощо. Обов'язковою умовою участі в проєкті є практична робота педагогів. Серед питань, що були опрацьовані під час реалізації проєкту, є «Взаємини в системі «вчитель – учень», «Розвиток м'яких навичок учнів під час навчання», «Використання стратегій критичного мислення для розвитку комунікативних навичок учнів», «Креативність та увага: техніки візуалізації в освітньому процесі» та інші.

Цікавою формою роботи із педагогами, що побудована на діяльнісному підході, є ділові ігри. Вони не тільки сприяють розвитку навичок командної роботи та прийняття рішень, але й вчать знаходити рішення, ставити мету та розробляти заходи для її досягнення. Так, наприклад, цікаво та продуктивно було проведено ділову гру у форматі світового кафе «Як переконати колег, що в освіті треба багато змінювати, що вчити сучасних дітей старими методами не можливо?», у квітні 2023 року була проведена ділова гра в очному форматі з проблеми подолання освітніх втрат. У цьому році в онлайн-форматі педагоги – дошкільники навчалися використовувати можливості Jamboard-дошки для організації ігрової діяльності дошкільників під час дистанційного навчання, для всіх педагогів - онлайн-тренінг «Використання цифрових технологій для спільної роботи, професійного спілкування та професійного розвитку».

Ураховуючи досвід роботи нашого центру із педагогами, можемо зробити висновок, що впровадження діяльнісного підходу в практику роботи з педагогами центру професійного розвитку має низку переваг, що сприяє:

- підвищенню мотивації педагогів до саморозвитку та самовдосконалення. Діяльнісний підхід орієнтує педагогів на активну участь у навчальному процесі, що сприяє підвищенню їхньої мотивації до саморозвитку та самовдосконалення;
- розвитку творчого мислення та креативності педагогів. Діяльнісний підхід стимулює педагогів до пошуку нових методів та форм роботи, що сприяє розвитку їхнього творчого мислення та креативності;
- покращенню навичок педагогів з планування та організації навчального процесу. Діяльнісний підхід передбачає чітке планування та організацію навчального процесу, що сприяє розвитку відповідних навичок у педагогів;
- підвищенню ефективності навчання педагогів. Упровадження діяльнісного підходу сприяє кращому засвоєнню педагогами нових знань та навичок, що підвищує ефективність їхнього навчання.

Його впровадження в практику роботи є важливим чинником підвищення кваліфікації педагогів та їх підготовки до роботи в умовах Нової української школи.

Коли педагог сам уміє робити та пропонує учням роботу в парах, командах, цікаві виклики, що мотивують до самостійного пошуку та навчання, надають можливість пробувати знову і знову, експериментувати, пропонувати власні рішення, реалізовувати свої ідеї – це ті ключові інгредієнти діяльнісного підходу, які вже довели свою ефективність, і це той підхід до навчання, якого потребує освіта України сьогодні

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ КОМПЕТЕНТІСНО ЗОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Сачко Інна Миколаївна,

вчитель англійської мови, вчитель вищої категорії, старший вчитель Комунальної організації (установи, закладу) «Шосткинської спеціалізованої школи I ступеня №13 Шосткинської міської ради Сумської області»

Ключові слова: компетентнісний підхід, компетентність, ігрові технології, гра.

Компетентнісний підхід у навчанні – це підхід, що акцентує увагу на результаті освіти, причому результат розглядається як здатність учня діяти в різних проблемних ситуаціях під час вирішення актуальних для учня проблем. Іншими словами, компетентнісний підхід – це підхід, який орієнтує людину не на запам'ятовування суми фактів і даних, а на опанування дійсно потрібних у житті речей, де головними є вміння застосувати знання на практиці [2].

Фактично компетентнісний підхід передбачає не засвоєння учнем окремих знань і вмінь, а оволодіння ними в комплексі.

Необхідно враховувати, що компетентнісний підхід тісно пов'язаний із такими підходами, як особистісно-орієнтований (потребує трансформації змісту освіти, перетворення його з моделі «для всіх» на суб'єктивні надбання одного учня, що їх можна виміряти) та діяльнісний (може бути реалізований тільки в діяльності, тобто в процесі виконання конкретним учнем певного комплексу дій).

Концепція «Нова українська школа» тлумачить це поняття так: «Компетентність – динамічна комбінація знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність».

Отже, компетентність учня передбачає прояв щодо компетенції цілого спектра його особистісних якостей. Поняття компетентності охоплює не тільки когнітивну й операціонально-технологічну складові, а й мотиваційну, етичну, культурну, соціальну та поведінкову. Тобто компетентність завжди особистісно забарвлена якостями конкретного учня. Формування мовної компетенції — головна мета навчання англійської мови. Мовна компетенція формується в різних видах мовленнєвої діяльності, яка здійснюється як в усній, так і в письмовій формі.

Компетентнісний підхід до навчання іноземних мов виявляється безпосередньо в процесі комунікативної діяльності, коли школярі не тільки здобувають певні знання, але й активно виконують систему навчальних дій. Якщо кожен учень особисто братиме участь у цьому процесі, він зможе набути досвіду іншомовної комунікації в усній та письмовій формах [1].